

Luxembourg, 14. juuni 2021
(OR. en)

8856/21

DEVGEN 97
EDUC 175
SAN 300
SUSTDEV 66
ACP 44
RELEX 440
COVID-19 206

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	14. juuni 2021
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	8654/21
Teema:	Euroopa tiimi tugevam pühendumus inimarengule – Nõukogu järeldused (14. juuni 2021)

Delegatsioonidele edastatakse lisas Euroopa tiimi tugevamat pühendumust inimarengule käsitlevad nõukogu järeldused, mille nõukogu võttis vastu oma 14. juunil 2021 toimunud 3802. istungil.

Euroopa tiimi tugevam pühendumus inimarengule**Nõukogu järeldused**

1. Nõukogu kordab, et inimareng on väga oluline vaesuse kaotamiseks ja kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks, tagades muu hulgas, et kedagi ei jäeta kõrvale. Inimarengusse panustamine on seetõttu ELi välistegevuse ja rahvusvaheliste partnerluste keskne element kooskõlas uue Euroopa arengukonsensuse ja kestliku arengu tegevuskavaga 2030.
2. Nõukogu rõhutab vajadust keskenduda kogu ELi välistegevuses taas inimarengu toetamisele ja edendamisele. See nõuab nii tugevat poliitilist juhtimist kui ka ühiseid jõupingutusi, eriti seal, kus vajadused on kõige suuremad. Samal ajal on võimalik järgida ELi huve ja väärtusi, toetades samas tõhusat mitmepoolsust, mille keskmes on ÜRO.
3. Nõukogu tunnistab lisaväärtust ja vastastikku kasulikku potentsiaali, mida pakub inimarengu kui ELi arengualase lähenemisviisi põhikomponendi edendamine praeguses geopoliitilises kontekstis, tunnistades samas täielikult, et arengu aluseks on partnerriikide prioriteedid ja isevastutus. Seetõttu toetab nõukogu Euroopa tiimi tugevdatud lähenemisviisi inimarengule.
4. Nõukogu märgib, et COVID-19 pandeemia ja selle sotsiaal-majanduslikud tagajärjed, sealhulgas süvenev toiduga kindlustamatus ja alatoitumus kõigis selle vormides, kujutavad endast enneolematut šokki inimarengule, seades ohtu viimaste aastakümnete saavutused, süvendades ebavõrdsust ja kahjustades sotsiaalset ühtekuuluvust, ning tuletab meelde, et kestliku taastamise püüdlused peaksid olema inimkesksed ega tohiks kedagi kõrvale jätta, järgides eesmärki ehitada üles parem ja keskkonnahoidlikum maailm, kohaldades samal ajal inimõigustel põhinevat lähenemisviisi.

5. Tunnistades, et inimõigused, sooline võrdõiguslikkus ja mittediskrimineerimine on inimarengu nurgakivid, tunnistab nõukogu vajadust pöörata erilist tähelepanu kõikide inimõiguste austamisele ning muu hulgas noorte, tütarlaste ja naiste, puuetega inimeste ning LGBTI-inimeste osalemisele, samuti ebasoodsas, haavatavas ja tõrjutud olukorras olevate inimeste, sealhulgas laste kaitsele.
6. Nõukogu tunnistab, et tervis ja haridus on inimarengu peamised alustalad, mis sõltuvad ka muudest põhilistest sotsiaalteenustest, nagu toiduga kindlustatus ja toitumine, vesi, kanalisatsioon ja hügieen ning sotsiaalkaitse. Nõukogu rõhutab vajadust pöörata erilist tähelepanu toitumisele, mida lapsed ja noorukid vajavad kasvamiseks ja oma täieliku potentsiaali saavutamiseks, muu hulgas koolide tervise- ja toitumisprogrammide kaudu. Nõukogu tunnistab, et süsteemne toetus eelkõige tervise- ja haridussektorile on ülioluline, et tagada ennetamine ja taastumine, tugevdada vastupanuvõimet, edendada stabiilsust ja kestlikku majanduskasvu ning leevendada pandeemia pikaajalist mõju sissetulekutest ilmajäämisele ja vaesusele. Sellega seoses tunnistab nõukogu vajadust keskenduda väikese sissetulekuga ja haavatavatele riikidele.
7. Tunnistades inimarengu mitmemõõtmelist olemust, rõhutab nõukogu lisaks, kui oluline on käsitleda seoseid muude prioriteetide ja valdkondadega, muu hulgas sotsiaalkaitse, hea valitsemistava, kliimamuutuste, roheline majanduse, noorte, töökohtade, arengut soodustava digitaliseerimise (D4D) ning humanitaar-, arengu- ja rahuvaldkonna kolmikseose lähenemisviisiga (*triple nexus*). Lisaks tunnistab nõukogu kodanikuühiskonna olulist rolli inimarengu tulemuste saavutamisel.
8. Nõukogu kutsub üles võtma ulatuslikke meetmeid, et tugevdada tervishoiusüsteeme ja saavutada üldise tervisekindlustuse tagamine, sealhulgas võrdne juurdepääs kvaliteetsetele, tõhusatele, kaasavatele ja taskukohastele terviseteenustele. Lisaks rõhutab nõukogu vajadust edendada ühiskondi, mis võimaldavad inimestel järgida tervislikku eluviisi, edendades rahvatervist ka väljaspool tervisesektorit.

9. Nõukogu tuletab meelde, et EL on jätkuvalt pühendunud sellele, et teha rohkem jõupingutusi ja võtta rohkem meetmeid, eesmärgiga tagada kõigi inimõiguste edendamine, kaitsmine ja järgimine ning rakendada täies ulatuses ja tõhusalt Pekingi tegevusprogrammi ning rahvastiku ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammi ja nende programmide läbivaatamiskonverentside tulemusi, ning on sellega seoses jätkuvalt pühendunud seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele. Seda silmas pidades kinnitab EL taas, et on kohustunud edendama, kaitsma ja järgima iga inimese õigust omada täielikku kontrolli ning otsustada vabalt ja vastutustundlikult oma seksuaalsuse ning seksuaal- ja reproduktiivtervisega seotud küsimuste üle ilma diskrimineerimise, sunni ja vägivallata. Lisaks rõhutab EL vajadust tagada üldine juurdepääs igakülgselt, kvaliteetsetele ja taskukohasele seksuaal- ja reproduktiivtervise alasele teabele ja haridusele, sealhulgas põhjalikule seksuaalkasvatusele, ning tervishoiuteenustele.
10. Nõukogu rõhutab samuti, kui oluline on tugevdada partnerite valmisolekut, vastupanu- ja reageerimisvõimet terviseohtude valdkonnas ning toetada ülemaailmset terviseturvet, muu hulgas terviseühitsuse põhimõtte abil. Sellega seoses peab nõukogu tervitatavaks hiljuti loodud terviseühitsuse kõrgetasemelist eksperdirühma. Lisaks tuletab nõukogu meelde ülemaailmse tervise teemalise tippkohtumise ja maailma terviseassamblee pakutavat võimalust jagada COVID-19 pandeemiast saadud kogemusi ning töötada välja edasise mitmepoolse koostöö ja ühistegevuse põhimõtted tulevaste ülemaailmsete tervisekriiside ennetamiseks.
11. Nõukogu rõhutab, kui oluline on tagada kõigile üldine, õiglane, kvaliteetne ja taskukohane juurdepääs põhivahenditele, vaktsiinidele ja tervisetehnoloogiatele, eelkõige ELi ja liikmesriikide jätkuva toetuse kaudu COVID-19 tõrje vahenditele juurdepääsu raamistikule „ACT Accelerator“ ja COVAXile kui peamisele vahendile, millega tagada ohutute ja tõhusate COVID-19 vaktsiinide õiglane jaotamine, mida toetatakse ELi vaktsiinide jagamise mehhanismi ning kahepoolse, riigi ja piirkonna tasandi toetuse kaudu. Lisaks toetab nõukogu partnerriikide vaksineerimiskampaaniate läbiviimise suutlikkuse suurendamist.

12. Nõukogu kutsub üles andma ulatuslikku, hästi koordineeritud ja tõhusat üleilmset, piirkondlikku ja riigi tasandi toetust haridussüsteemide tugevdamiseks kooskõlas partnerriikide vajaduste ja prioriteetidega, sealhulgas rahastades selliseid ülemaailmseid partnerlusi nagu ülemaailmne hariduspartnerlus. Samuti kutsub nõukogu üles toetama tasuta, õiglase ja kvaliteetse koolieelse, põhi-, kesk- ja kõrghariduse omandamise tagamist, mis on noorte, eelkõige tütarlaste ja tõrjutud kogukondades elavate ja haavatavas olukorras olevate inimeste, näiteks pagulaste ja ümberasustatud isikute tulevikuväljavaadete eeltingimus. Nõuetekohaste kutseharidus- ja kutseõppesüsteemide kaudu kogu elu jooksul tehniliste ja kutseoskuste arendamise edendamine on ettevõtluse ja kestlike töökohtade loomise soodustamise seisukohalt võtmetähtsusega.
13. Nõukogu rõhutab ka vajadust parandada kõikidel tasanditel hariduse kvaliteeti, et tagada asjakohased ja tõhusad õpitulemused hariduse ümberkujundava mõju vallandamiseks, toetades õpetajaid ja tagades, et õppijad, eelkõige tütarlapsed ja kõige mahajäänud, omandavad põhioskused ja digioskused.
14. Nõukogu kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles võtma konkreetseid ja mõõdetavaid kohustusi, et suurendada rahalist toetust tervishoiule, haridusele, sotsiaalkaitsele ja muudele põhilistele sotsiaalteenustele, et saavutada uue Euroopa arengukonsensuse raames seatud eesmärk kulutada vähemalt 20 % ametlikust arenguabist inimarengule ja sotsiaalsele kaasatusele ning samuti tulevase naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ eesmärgid. Nõukogu kutsub liikmesriike üles nende jõupingutustega ühinema.
15. Nõukogu kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles veelgi suurendama jõupingutusi, et ühiselt saavutada 2030. aastaks sooline võrdsuslikkus välistegevuses, tehes muu hulgas tööd asjaomase eesmärgi saavutamiseks tulevase naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ raames, ning võtab sellega seoses teadmiseks Euroopa Komisjoni ja kõrge esindaja ühisteatise kolmanda soolise võrdsuslikkuse tegevuskava kohta.

16. Nõukogu rõhutab parema koostöö ja Euroopa tiimi lähenemisviiside tähtsust, et saavutada programmitöö ja Euroopa tiimi algatuste kaudu ümberkujundav mõju ning parandada ülemaailmsete, muu hulgas ÜRO, Maailmapanga ja Rahvusvahelise Valuutafondi abialgatuste ja -fondide tõhusust, kooskõlastamist ja vastutust. Seda arvesse võttes kutsub nõukogu komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles tegema mõõdetavaid ja struktureeritud edusamme selleks, et muuta EL inimarengu valdkonnas Euroopa tiimi lähenemisviisist lähtudes juhtivaks ülemaailmseks partneriks.
17. Nõukogu innustab komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike rakendama mitut sidusrühma hõlmavat lähenemisviisi, kasutades täielikult ära ELi vahendeid, muu hulgas poliitilist ja valdkonnapoliitika dialoogi, vastastikust teadmiste jagamist, tehnilist abi ja avaliku sektori eksperditeadmisi (meetme „Twinning“ ja TAIEXi kaudu), eelarvetoetust ja uuenduslikke rahastamisvahendeid, nagu tulevane Euroopa Kestliku Arengu Fond+ (EFSD+).
18. Nõukogu rõhutab vajadust integreerida ambitsioonikad sotsiaalsed, keskkonna- ja kliimaeesmärgid poliitilisse dialoogi, rahastamisstrateegiatesse ja -meetmetesse (nt ülemaailmne taastealgatus), et ehitada üles parem ja keskkonnahoidlikum maailm ning aidata viia kõik olemasolevad vahendid kooskõlla kestliku arengu eesmärkidega ning rahastada sotsiaalseid ja majanduslikke meetmeid, et toetada kestlikku taastumist COVID-19 kriisist, võttes nõuetekohaselt arvesse võla jätkusuutlikkuse küsimusi. Selles kontekstis on oluline roll ka riigi rahanduse juhtimise toetamisel ja siseriiklike tulude kasutuselevõtmisel.
19. Lisaks kutsub nõukogu komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles tegema inimarengusse tehtud investeeringute põhjal kokkuvõtteid ja jagama sellealaseid kogemusi, rõhutades ÜRO inimarengu aruande iga-aastast panust. Nõukogu rõhutab, kui oluline on võtta meetmeid, et tõhustada järelevalvet, hindamist, tõenditel põhinevat teadmushaldust ja vastutust, suurendada vanuse, puude ja soo alusel eristatud andmete kogumist ning tagada tõhus teabevahetus ja ELi jõupingutuste nähtavus.